

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget tilsigter en revision af reglerne i retsplejelovens kapitel 5 B om efterforskning i kriminelle sager samt af reglerne i retsplejelovens kapitel 7 A om fuldbyrdelse af domme m.v. Endvidere medfører lovforslaget mindre ændringer af reglerne i retsplejelovens kapitel 1, 3 og 6.

1. Efterforskning i kriminelle sager

Der foreslås indført en hjemmel til beslaglæggelse af postforsendelser m.m. og aflytning af telefonsamtaler. Spørgsmålet om tilvejebringelse af en sådan hjemmel har været rejst af Den kgl. grønlandske Handel og Grønlands tekniske Organisation.

Lovforslaget indeholder tillige en omfattende revision af reglerne om anholdelse og tilbageholdelse. Disse bestemmelser har ikke været revideret siden retsplejelovens ikrafttræden i 1951, medens den samfundsmæssige tilstand, som var baggrunden for den nærmere udformning af reglerne, har ændret sig betydeligt siden da. De små og overskuelige samfund, befolkningen dengang levede i, er i et vist omfang erstattet af større og mere anonyme bysamfund, hvor befolkningens holdninger til kriminaliteten er mere præget af frygt og mindre præget af personkendskab til lovovertræderen. Grove kriminelle handlinger forekommer hyppigere, i al fald i absolutte tal, og det gælder også kriminalitet begået af flere i forening. I perioden er tillige politiets organisation betydeligt udbygget, herunder politiets institutionsmæssige kapacitet, politistationer, detentioner og arresthuse. I politiets praksis har anholdelse og i retspraksis tilbageholdelse under kriminalsagerens forberedelse da også været brugt i stigende omfang.

I Danmark er reglerne om anholdelse og varetægt blevet ændret ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 om ændring af retsplejeloven m.v., der dels medførte en forenkling af beslutningsproceduren for anholdelser, dels medførte en vis stramning eller præcisering af betingelserne for varetægtsfængsling

til imødegåelse af en kritik af praksis, der navnlig rettede sig mod de langvarige tilbageholdelser.

Ved revisionen af de grønlandske regler om anholdelse og tilbageholdelse har man først og fremmest taget hensyn til de ændrede samfundsf forhold i Grønland og den praksis, der har udviklet sig på området, men derudover har man søgt en tilpasning til de nye danske regler, sprogligt og indholdsmæssigt, i det omfang man har skønnet det foreneligt med den forskellige opbygning af den danske og den grønlandske kriminalret.

Den grønlandske kriminallov adskiller sig fra den danske straffelov ved, at der ikke til de enkelte lovovertrædelser er knyttet en angivelse af straffarter og tidsmæssig ramme (strafferamme) for idømmelse af frihedsstraf. Sanktionsbestemmelserne indeholdes i kriminallovens anden del, mens beskrivelsen af de forhold, der anses som forbrydelser, indeholdes i lovens første del.

Grundlovens § 71, stk. 5, der udelukker brugen af varetægtsfængsel, hvor strafferammen kun er hæfte eller bøde, kan således ikke finde direkte anvendelse som direktiv ved udformningen af grønlandske tilbageholdelsesregler.

Kriminallovens regler om foranstaltninger var en videreførelse af ældre retspraksis, og i overensstemmelse hermed kom frihedsberøvende foranstaltninger til at indtage en tilbagetrukket plads i lovens sanktionssystem.

Den vigtigste foranstaltning i kriminalloven af 1954 over for mere alvorlige tilfælde af lovovertrædelser navnlig hos helt unge lovovertrædere var privat anbringelse på et andet bosted hos en stabil familie, der kunne oplære de unge i et af de erhverv, der var grundstammen i samfundet, fangst, fiskeri og i det sydlige område fårehold. Som samfundet har udviklet sig, har denne foranstaltning aftaget i betydning, men den benyttes dog stadig. Medens man i Danmark kender familieanbringelse som vilkår i en betinget dom, er denne grønlandske foranstaltning led i en dom til forsorg, som umiddelbart kan fuldbyrdes, selv om dommen får sin indholdsmæssige præcisering ved kriminalforsorgens bestemmelse af anbringelsessted m.m.